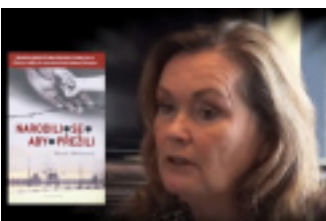

WENDY HOLDENOVÁ

NARODILI SE, ABY PŘEŽILI

VIDEO

https://youtu.be/_EHEp_NAv4s

Nakladatelství ARGO vydává

MŮJ PŘÍBĚH

398 Kč

Více uvnitř

328 Kč

internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

PRÁCTICKÉ ROZŠÍŘENÍ BESTSELLERU
JÍDLO NA PRVNÍM MÍSTĚ

DENÍK WHOLE30

Váš průvodce úspěšným
stravovacím restartem den po dni

MELISSA HARTWIGOVÁ

spoluautorka programu Whole30

Více uvnitř

389 Kč

www.melvil.cz

Více uvnitř

287 Kč

www.eprstor.com

UVNITŘ: Michelle Obamová MŮJ PŘÍBĚH; Maarten 't Hart OSUD TAŽNÝCH PTÁKŮ (rozhovor s autorem); Laurent Binet SEDMÁ FUNKCE JAZYKA (rozhovor s autorem); Melissa Hartwigová DENÍK WHOLE30 (rozhovor s autorkou); Michael Connelly ČERNÁ OZVĚNA (rozhovor s autorem), Letošní Pulitzerovy ceny za literaturu

Další novinky, videa, rozhovory, recenze, aktuality na: <http://denik-knihy.cz/>

MŮJ PŘÍBĚH

Michelle Obamová MŮJ PŘÍBĚH

Michelle Obamová se díky svému životu naplněnému smyslem a úspěchy stala jednou z nejkoničtějších a nejpodmanivějších žen naší éry. Jako první dáma Spojených států amerických a první Afroameričanka v této roli pomohla nastolit nejlídnější a nejprístupnější atmosféru v Bílém domě v historii a vybudovala si pozici silné zastánkyně práv žen ve Spojených státech i po celém světě. Radikálně změnila životní styl mnoha rodin, které díky ní vedou zdravější a aktivnější život, naučila nás několik tanečních kroků, zabodovala v Carpool Karaoke Jamese Cordena a v nemilosrdné záři reflektorů dokázala vychovat dvě normální a skromné dcery. Michelle Obamová ve svých pamětech, díle plném hlubokých úvah a úchvatného vypravěčství, zve čtenáře do svého světa a zaznamenává zážitky, které ji formovaly – od dětství v chicagské South Side, přes léta, kdy jako vedoucí pracovnice vyvažovala mateřské a pracovní povinnosti, až po dobu, kterou strávila na nejslavnější světové adrese. S neomylnou upřímností a jiskřivým vtipem popisuje svá vítězství i zklamání na

veřejnosti i v soukromí a vypráví svůj příběh, tak jak ho žila – svými slovy a podle svého.

Přeložila Michala Marková

Vázaná, 432 stran, 398 Kč, EAN: 9788025727133, ISBN: 978-80-257-2713-3

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/241270/muj-pribeh/>

Ukázka z knihy na následující straně

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

**Nejprodávanější
kniha roku 2018
v USA –
a stačilo
k tomu pouhých
15 dní po
anglickém
vydání loni na
podzim.
Už před více
než měsícem
kniha pokořila
hranici
10 000 000
prodaných
výtisků,
vyšla zatím ve
43 jazycích.**

Malá Michelle Robinsonová vyrůstala v jižní části Chicaga, bydlela ve společném pokoji s bratrem Craigem a hrávala si s ním v nedalekém parku. Její rodiče, Fraser a Marian Robinsonovi, ji odmalička vedli k nebojácnosti a otevřenosti. Postupně ji život zavál mnohem dál: přes kampus Princetonské univerzity, kde poprvé pocítila, jaké to je být jediná černoška v přednáškové aule, až do proskleného kancelářského věžáku na post vysoce postavené firemní právničky. Tady se také jednoho letního dopoledne objevil student práv jménem Barack Obama a všechny její pečlivě budované plány byly rázem tytam.

„Zbývá ještě hodně toho, co o Americe, o životě a o vlastní budoucnosti nevím. Vím ale, jaká jsem. Můj tatínek Fraser mě naučil tvrdě pracovat, hodně se smát a držet slovo. Maminka Marian mi zase ukázala, jak samostatně myslet a jak se nebát ozvat. A oba dohromady mi v našem stísněném bytě na jihu Chicaga pomohli pochopit, jakou hodnotu má náš příběh, jakou hodnotu má můj příběh v rámci velkého příběhu naší země. I když třeba není hezký ani dokonalý. I když je opravdovější, než by si člověk přál. Váš příběh je jenom váš, vždycky bude patřit jenom vám. Musíte si za ním stát,“ píše Michelle Obamová ve své knize.

Poprvé také líčí počáteční léta svého manželství, kdy se snažila sladit práci a rodinu se strmě stoupající politickou kariérou svého muže. Nechává čtenáře nahlédnout do jejich soukromých debat o možnosti kandidatury na prezidentský úřad a představí se v roli důležité, oblíbené, ale též často kritizované aktérky jeho kampaně. S grácií, humorem a nevídanou upřímností nabízí sugestivní pohled do zákulisí oněch chvil, kdy její rodina přelomovým způsobem vstoupila na světovou scénu, i na osm historických let, jež prožili v Bílém domě – na to, jak se postupně seznamovala s vlastní zemí a její země se seznamovala s ní.

Michelle Obamová ke své knize říká: *„Když jsem psala Můj příběh, byl to pro mě hluboký osobní zážitek. Úplně poprvé jsem měla prostor se otevřeně zamyslet nad svojí neočekávanou životní dráhou. V této knize hovořím o svých kořenech, o tom, jak malé děvče z chicagské South Side našlo ve svém hlase sílu a dokázalo tuto sílu předat jiným. Doufám, že moje osobní cesta bude čtenáře inspirovat k tomu, aby v sobě našli odvahu a stali se tím, kým touží být. Nemůžu se dočkat, až se s nimi o svůj příběh podělím.“*

MŮJ PŘÍBĚH

MICHELLE OBAMOVÁ

Když jsem byla malá, měla jsem prosté cíle. Chtěla jsem psa. Chtěla jsem dům se schodištěm – dvě poschodí pro jednu rodinu. Z nějakého důvodu jsem chtěla čtyřdveřové auto místo toho dvoudveřového buicku, tatínkovy pýchy a potěšení. Lidem jsem říkala, že až vyrostu, budu dětská doktorka. Proč? Protože jsem měla ráda malé děti, a taky jsem brzy zjistila, že se tahle odpověď dospělým líbí. No ne, doktorka! To sis vybrala dobře! Tehdy jsem nosila culíky, komandovala jsem staršího bráchu, a ať se dělo, co se dělo, ze školy jsem vždycky nosila jedničky. Byla jsem cílevědomá, i když jsem nevěděla přesně, kde ten můj cíl vlastně leží. Dneska považuju otázku Co chceš dělat, až vyrosteš? za jeden z nejzbytečnějších dotazů, který může dospělý dítěti položit. Jako kdyby dospívání mělo nějaký konec. Jako kdyby se člověk v jistém bodě něčím stal, a tím to haslo. Prozatím jsem v životě stihla být právničkou. Byla jsem zástupkyní ředitele nemocnice a ředitelkou neziskovky, která pomáhala mladým lidem budovat smysluplnou kariéru. Byla jsem pracující černou studentkou na prestižní, převážně bělošské vysoké škole. V mnoha prostředích jsem byla jedinou ženou a jedinou Afroameričankou. Byla jsem nevěstou, vyjukanou čerstvou maminkou i truchlící dcerou. A ještě donedávna jsem byla také první dámou Spojených států amerických, což je povolání, které oficiálně žádným povoláním není, ale poskytlo mi tak široké pole působnosti, že jsem si to do té doby nedokázala ani představit. Bylo pro mě výzvou i zdrojem pokory, pozvedalo mě i sráželo k zemi, někdy se mi dokonce dělo všechno tohle zároveň. To, co se za poslední léta událo, teprve začínám zpracovávat: od okamžiku v roce 2006, kdy se můj muž poprvé zmínil o možné prezidentské kandidatuře, až do onoho chladného rána letos v zimě, kdy jsem nasedla do auta s Melanií Trumpovou, abych ji doprovodila na inauguraci jejího manžela. Byla to jízda. Když jste první dáma, Amerika se vám předvádí ve svých extrémech. Při sbírání prostředků na charitu jsem se dostala do příbytků, kde to vypadalo spíš jako v galeriích a jejichž obyvatelé se koupou ve vanách z drahých kamenů. Navštívila jsem

rodiny, které hurikán Katrina připravil o všechno a které s pláčem děkovaly už jen za funkční ledničku a sporák. Seznámila jsem se s lidmi, kteří mi připadali mělci a pokrytečtí, a seznámila jsem se s jinými – třeba s učiteli, manželkami vojáků a mnoha dalšími –, kteří jsou neskutečně hlubokého a silného ducha. A seznámila jsem se s dětmi – se spoustou dětí z celého světa –, které mě chytily za srdce a naplnily nadějí, a jakmile se se mnou začaly hrabat v záhoncích na zahradě, jako mávnutím proutku na moji funkci úplně zapomněly. Jen co jsem váhavě vstoupila do veřejného života, začali mě vyzdvihovat coby „nejmocnější ženu světa“ a zatracovat jakožto „vzteklou černošku“. Měla jsem chuť zeptat se těch, co mi nemohli přijít na jméno, jestli jim vadí víc, že jsem vzteklá, že jsem černá, anebo že jsem žena. S úsměvem jsem pózovala na fotkách s lidmi, kteří sice mému muži v televizi hnusně nadávali, ale stejně chtěli mít zarámovaný suvenýr na krbovou římsu. Slyšela jsem o temných zákoutích internetu, kde se zpochybňovalo všechno, co se mě týkalo – včetně toho, jestli jsem žena, nebo muž. Úřadující americký kongresman si dělal legraci z mého zadku. Někdy to bolelo. Někdy jsem zuřila. Ale většinou jsem se snažila takovým věcem zasmát. Zbývá ještě hodně toho, co o Americe nevím, co nevím o životě nebo o tom, co pro mě chystá budoucnost. Zato ale vím, jaká jsem.

Můj tatínek Fraser mě naučil tvrdě pracovat, hodně se smát a držet slovo. Maminka Marian mi zase ukázala, jak samostatně myslet a jak být slyšet. A oba dohromady mi v našem stísněném bytečku na jihu Chicaga pomohli rozeznat, jakou hodnotu má náš a můj příběh v rámci velkého příběhu naší země. I když třeba není hezký ani dokonalý. I když je opravdovější, než byste chtěli. Váš příběh je jenom váš, vždycky bude patřit jenom vám. Musíte si za ním stát. Osm let jsem žila v Bílém domě, kde je schodišť nepočítaně, a kromě toho tu jsou výtahy, bowlingová dráha a domácí květinářství. Spala jsem v italském povlečení. Vařil nám tým světových šéfkuchařů a jídlo nám nosili profíci vyškolení líp než číšníci z pětihvězdičkových restaurací a hotelů. Přede dveřmi nám postávali agenti tajné služby se sluchátky, pistolemi a záměrně nicneříkajícím výrazem a ze všech sil se snažili neplést se naší rodině do soukromí. Postupně jsme si na to jakž takž zvykli – jak na ten zvláště impozantní vzhled našeho nového bydlení, tak na neustálou, nenápadnou přítomnost jiných lidí. Na chodbách Bílého domu si naše dvě dcery hrály s míčem a na zdejších Jižním trávníku lezly po stromech. To tady Barack do noci sedával ve Smluvním salonku a do noci se zaobíral zápisy z brífinků a koncepty projevů. To tady naše fenka Sunny sem tam udělala hromádku na koberec. Občas jsem stávala na Trumanově balkoně a dívala se na turisty, co venku pózovali se selfie tyčemi, nakukovali skrz mříže a snažili se uhodnout, co se děje uvnitř. Někdy jsem se dusila při představě, že z bezpečnostních důvodů musíme mít zavřená okna, a že kdybych se chtěla nadechnout čerstvého vzduchu, bude z toho poprask. A jindy jsem zase žasla nad kvetoucími bílými magnoliemi v zahradě, nad každodenním shonem provázejícím chod vlády, nad majestátem čestné vojenské stráže. Přišly dny, týdny a měsíce, kdy jsem politiku nenáviděla. A pak byly chvíle, kdy mě krása téhle země a jejích obyvatel zaplavila tak, až jsem nebyla schopná slov. A potom byl konec. I když víte, že to přijde, i když jsou závěrečné týdny plné dojemného loučení, stejně máte ten úplně poslední den jako v mlze.

Ruka se dotkne Bible, zazní slova slibu. Jeden prezidentský nábytek vynesou, druhý přinesou. Skříně se vyprázdní a zase naplní. Stačí mžik, a na nových polštářích spočinou nové hlavy – nové povahy, nové sny. A když to tedy skončí a vy z téhle světové proslulé adresy odejdete naposledy, v mnoha ohledech musíte zase najít

sami sebe. A tak mi dovozte začít jednou drobností, která se odehrála docela nedávno. Byla jsem ten večer doma, v cihlovém domě, kam jsme se s rodinou nedávno přestěhovali. Náš nový domov se nachází v jedné poklidné čtvrti asi tři kilometry od toho starého. Pořád se ještě zabydlujeme. V obýváku máme nábytek rozestavený stejně, jako stál v Bílém domě. Všude jsou věci, které nám připomínají, že se nám to nezdálo – fotky z našeho rodinného pobytu v Camp Davidu, ručně vyráběné hrnečky, které jsme dostali od studentů indiánského původu, knížka s podpisem Nelsona Mandely. Ten večer byl z jednoho důvodu zvláštní – všichni byli pryč. Barack někde na cestách, Sasha venku s kamarády, Malia v New Yorku, kde bydlí a pracuje, než půjde na vysokou. Doma jsem byla jen já a naši dva psi. Takhle tichý a prázdný dům jsem osm let nezažila. Měla jsem hlad. Se psy v patách jsem sešla z ložnice do přízemí. V kuchyni jsem otevřela lednici. Našla jsem chleba, vytáhla ze sáčku dva krajíce a zasunula je do toustovače. Otevřela jsem skříňku a vytáhla talíř. Víím, že to zní divně, ale když jsem si brala ten talíř, aniž by se někdo nabízel, že to udělá za mě, a když jsem pak sledovala, jak chleba v toustovači hnědne, přiblížila jsem se svému původnímu životu tak jak už dlouho ne. Nebo se možná právě začal hlásit o slovo můj nový život. Nakonec z toho nebyl jen toust: udělala jsem si toust se sýrem – strčila jsem ty dva plátky chleba do mikrovlnky a nechala mezi nimi roztát pořádný kus čedaru. Pak jsem si ho vzala ven na zahrádku. Nemusela jsem to nikomu oznamovat, prostě jsem šla ven, byla jsem bosa a v šortkách. Zimní chlad konečně pominul. Na záhoncích u zadní zdi začaly zrovna pučet krokusy. Vzduch voněl jarem. Sedla jsem si na schody na terasu a pod chodidly ucítila břídlíci ještě prohrátou sluncem. Někde v dálce zaštěkal pes a naši psi nastražili uši, jako by je ten štěkot na chvíli zmátl. Napadlo mě, jak je asi ten zvuk musí šokovat, protože v Bílém domě jsme neměli ani sousedy, natož sousedovic psy. Pro ně bylo všechno tohle nové. Odklusali na průzkum zahrady, já ve tmě jedla toust a cítila jsem se sama v tom nejlepší slova smyslu. Nemyslela jsem na těch pár ozbrojených strážných, kteří sedí ani ne sto metrů ode mě v naší garáži, kde se nacházel na míru zbudovaný velín, ani na to, že ještě pořád nemůžu chodit po ulici bez ochranky. Nemyslela jsem na nového prezidenta, a vlastně ani na toho starého. Myslela jsem na to, že se za pár minut vrátím domů. Umyju po sobě talíř, zamířím do postele a možná si otevřu okno, abych cítila jarní vzduch – to bude ale krása. A také jsem myslela na to, že při takovém klidu mám první pořádnou příležitost k zamyšlení. Když jsem byla první dámou, na konci každého rušného týdne jsem už obvykle nevěděla, jak ten týden začal. Přichází čas, abych se začala cítit jinak. Z mých holčiček, které se do Bílého domu přistěhovaly s panenkami, dekou jménem Dečička a plyšovým tygříkem jménem Tygřík, jsou teď teenagerky, mladé ženy s vlastními plány a vlastním hlasem. Můj muž si také zvyká na život po Bílém domě, i on nabírá dech. A já jsem se ocitla na novém místě a mám toho tolik na srdci.

Maarten 't Hart OSUD TAŽNÝCH PTÁKŮ

Mokřady jihozápadního Nizozemí jsou útočištěm ptactva, které fascinuje nadějného biologa Maartena. Pravidelně vyplouvá na svá pozorování, aby v přírodě našel harmonii, kterou postrádá mezi lidmi. Příběh se plynule pohybuje mezi přítomností a minulostí. Minulost čtenáři odkrývá přísnou kalvinistickou výchovu jedináčka v rodině zelináře v padesátých letech, v přítomnosti sledujeme Maartenovu láskyplnou péči o umírající matku, jeho badatelské výpravy a snahu o sblížení se ženami, které komplikují jeho vnitřní strachy.

Román slavného nizozemského spisovatele a biologa připomíná svou podmanivou atmosférou obrazy starých holandských mistrů. Cit pro vnímání přírody, jemné psychologické postřehy a intenzivní dramatické scény zajistily příběhu s autobiografickými rysy přízeň evropských čtenářů. Kniha, která byla též zfilmována, se prodalo již dva a půl milionu výtisků.

Překladatel: Lukáš Víték

Brožovaná, 240 stran, 287 Kč, ISBN: 978-80-7260-410-4

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/254399/osud-taznych-ptaku/>

Ukázka a rozhovor s autorem na dalších stránkách

PROSTOR

KVALITNÍ KNIHY SE OBEJDOU I BEZ ČTENÁŘŮ. KVALITNÍ ČTENÁŘI SE NEOBEJDOU BEZ KNIH

2. Sluneční hodiny

Číšníci se mi během recepce pořád pokoušejí nabídnout sklenku, když po krátkém zdvořilostním rozhovoru v prostorném sále osaměle zírám před sebe. Pokud se na mě někdo obrátí, je to vždy ve spěchu, protože se mě zase snaží navnadit na nějaké zasedání nebo shromáždění. Ale relativně brzy už není nikdo, kdo by mě chtěl oslovit, jelikož všechny otázky, doprovázené mnoha úsměvy, odbývám obligátními a rozmrzelými odpověďmi. A tak se můžu nerušeně procházet po sále. Jde o síň starého hradu přestavěného na hotel s restaurací. Namodralým dýmem se blížím k oknům s výhledem na vnitřní nádvoří uzavřené hradními křídly. Hrají si tam děti svatebčanů, pobíhají dokola v zářijovém slunci a já slyším jejich hlasy. Na zem se neustále snášejí kaštanové listy a pokrývají pokojné nádvoří. Prostranství je to jen malé, příliš malé na agorafobii, díkybohu. Uprostřed se nachází trávník a sluneční hodiny, o něž se třístí sluneční jas. Počítám děti, celkem jich napočítám dvanáct, holčičky v bílých sukýnkách a chlapečci v modrých sáčkách. Hrají hru, při níž bez ustání přebíhají od stromu ke stromu. K dispozici mají deset kaštanů, takže vždy na dvě děti žádný nevyjde. Jedenácté dítě si udělalo strom ze slunečních hodin. Pochopím, že jim jde o to nějaký zabrat. Když si děti vymění za rychlého běhu stromy, pokaždé na jedno žádný nezbude. Něco takového jsem nikdy nehrál. Možná bych pokaždé zůstal bez stromu. Obličje dětí září. Někdy je zasáhne padající listí. Ony si toho však nevšímají, přebíhají po podzimním koberci a nenudí se. Zvláštní, že mi nic nepůsobí tolik bolesti jako pohled na hrající si děti. Rychle dopiji portské a odvrátím se, projdu mezi lidmi, vezmu si další sklenku a zamířím na druhý konec sálu. Také zde je velké okno rozdělené dřevěnými příčlemi na malé tabulky a s výhledem na ostrůvek uprostřed vodního příkopu, na malou zahradu ve vodě, na níž roste mlází a po které se loudají lisky. Ve vodě na sebe nalétávají kačeny. Slípky zelenonohé prudce mávají křídly a rozbíhají se kanálem napříč odrážejícím se slunečním svitem. Rychle upijím portské a uvědomuji si přítomnost tolika lidí. Jako pokaždé si pomyslím: mohla by tu být. Tak často mě to napadá v plných vlcích, na nádražích a koncertech anebo nyní během recepce. Třeba tu Marta bude taky. Pozorně se rozhlédnu okolo. Nestojí mezi hosty? Nemluví s někým z nich? Čím víc piji, tím víc je tu žen a dívek jí podobných. Podobnost často spočívá jen ve stejné rýze pod očima, ve stejném pohybu rukou, v podobné barvě vlasů. Ale až budu poněkud líznutý, postačí to pro neurčitý pocit štěstí, pro žalostnou spokojenost s takovýmto nezřetelným náznakem přítomnosti. Musím odsud co nejrychleji odejít, ženichovi a nevěstě jsem už popřál a hrozny jim předal. Tak co mi brání? Jacqueline je skutečně krásná a Jakob je podle mě šťastný, jen postává jaksi ztraceně vedle své nádherné nevěsty: bukač vedle volavky. Náhle ji opustí ve vzniklé pauze mezi potřásáním rukou a prodírá se davem. Zastaví se přede mnou a prohlásí: „Dnes večer se v čajovně v dunách koná večírek na počest našeho sňatku. Můžu s tebou počítat?“ „No,“ protáhnu nevrle, „víš přece, že na večírky nikdy nechodím.“

„Jasně, mockrát jsem ti už ale říkal, že takhle jenom zůstaneš úplně sám.“ „To nech na mně.“ „Maartene, co by to bylo za večírek bez mých nejlepších přátel?“ „Nic neslibuju,“ odvětim. „Nemusíš nic sli-

bovat, stačí, když přijdeš.“ „Jakobe! Jakobe!“ volá Jacqueline.

„Musím zpátky, tak dnes večer.“ Mladá žena právě blahopřeje ženichovi a nevěstě, dívám se na její tmavé vlasy, do obličje jí nevidím. Ovšem její postava i držení těla se mi zdají povědomé. Stane se to konečně nyní, nebo jsem jenom příliš pil? Zůstanu ještě chvíli,

musím se jí podívat do tváře. Dosud nepohlédla mým směrem, pořád mluví s nevěstou. Ano, teď odchází, vidím jí do obličje, ne, není to ona, určitě to nemůže být ona. Ale ta podoba! Nenápadně se k ní pokusím přiblížit davem. Stojí sama u pootevřených dveří, za nimiž se potíci číšníci starají o přisun jídla a nápojů. Teď si ji můžu velice dobře prohlédnout. Podobnost více než ná-

padná. Jen mě rozlaďuje, že její tvář je trošku jiná a barva vlasů o odstín tmavší než Martina. Po dvanáct let jsem se pokoušel zapamatovat si Martin obličej, po dvanáct let se mi to nedařilo, nejdřív jsem si musel

vybavit tváře jejich kamarádek a teprve pak jsem tu a tam spatřil kousek její tváře, úst nebo očí, nikdy však celek. Někdy se mi o ni zdálo. Probudil jsem se a na chvíli viděl její obličej, ale jakmi- le jsem ho chtěl uchovat, roztržil se na střípky. I nyní jsem cítil napětí, že nejsem schopen si ji vybavit. Tato tvář je skoro jako její. Jen oči jsou příliš obyčejné, nemá ty divoké, téměř asijské Mar-

tiny oči ani vysoké lícni kosti. A nemá stejné vlasy, jsou delší a tolik se nekadeří. V laboratoři pojídám chleba. Pozoruji bujení buněk odehrávající se za sklem líhně, kterou jsem sám sestrojil. Přemýšlím o dlouhé cestě, již jsem urazil, abych se dostal až sem. Nejdřív jsem pracoval se sladkovodními polypy a přitom jsem byl schopen bez

sebemenší námahy naklonovat z jedné buňky zcela nový organismus. Tehdy jsem ještě nechápal, proč klonovat, proč dát z jedné buňky vyrůst celému organismu, nebo jsem tomu možná rozuměl, ale pokud jsem to chápal, pak jako bych to chtěl dělat jenom proto,

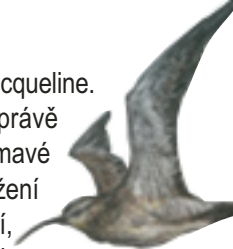
abych si dokázal, že to nikdy – na rozdíl od polypa či dokonce vyššího organismu typu sépie – nebude možné se sávcem. A nyní to už přece dovedu s buňkou pískomila, a budu-li tímto způsobem postupovat dál, jednou třeba dosáhnu kýžené mety. Víím, že budu pokračovat, že se budu i nadále pokoušet dokázat, že to možné není. Kupodivu se však po dnešní recepci k mému ideálu, jehož stůj co stůj ani dosáhnout nechci, připojil nový prvek. Přidal se k němu na odpoled-

ním banketu prostřednictvím oné dívky. Ideálu se podobala, ačkoli jím nebyla. Teď jsem mohl konstatovat, že muka takřka úplně podobnosti jsou horší než muka naprostého zapomnění. Proč bych potom vůbec měl jít dál? Vždyť jsem jen chtěl dokázat, že to možné není. A proč jsem to chtěl dokázat? Nyní, když jsem spatřil onu dívku, se mi zdá, jako bych přece jenom měl neurčitou naději, že se mi to podaří. Kdy porozumím aspoň trochu sám sobě?

Půjde-li vše dobře, promění se buněčné bujení komplikovanými mezikroky v živé pískomily a ti rozhodají na naprosto nečitelné kousičky každé ráno došlé složky z komisních zasedání a zprávy z katedrových rad, strategické plány a směrnice, hlášení a anketní formuláře. Jednou se přece musí někdo dozvědět, že jsem byl tak daleko, že se mi z jedné vaječné buňky povedlo piplavou prací naklonovat pískomily. Kolik by se ušetřilo popsaného papíru! Přesto mám po dnešním odpoledni sto chutí líheň vyhodit. Vždyť nic z toho nemá smysl. Není však na mně, abych v jednom okamžiku zničil

výsledek mnohaleté práce. ...

...

PROSTOR

Známý nizozemský spisovatel a biolog **Maarten 't Hart** (1944) je autorem 44 knih včetně 16 románů, řady povídkových sbírek, esejí a známé monografie o Bachovi. Tři z jeho románů byly zfilmovány. Na univerzitě v Leidenu vystudoval biologii, kterou také vyučoval, než se stal v osmdesátých letech spisovatelem na plný úvazek. Vyrůstal v přísné kalvinistické rodině a právě autobiografické prvky, kromě vášně pro klasickou hudbu a detailních popisů přírody, jsou jedním z význačných rysů jeho díla. Do češtiny byl dosud přeložen jeho román *Hněv celého světa* (Karolinum 2001). Autor je originální tím, že ve své osobě spojuje modernistu reprezentovaného jemnými psychologickými ponory, klasického vypravěče ve stylu Charlese Dickense a spisovatele každodenního okamžiku. Kniha *Osud tažných ptáků* byla přeložena do osmi jazyků a popularitu získala zejména v Německu, kde byla vydána již pětkrát. Autor pravidelně vystupuje v médiích, v roce 2014 oslovil široké nizozemské publikum pořadem o pěstitelství Maartenova zahrada.

Román *Osud tažných ptáků* vyšel v září 1978 v nakladatelství De Arbeiderspers v Amsterdamu. Kniha vyvolala okamžitě mimořádný zájem čtenářů. Překvapilo vás to?

Docela ano. Napsal jsem ji už v roce 1971, ještě předtím, než jsem v tom roce debutoval titulem *Stones for Long-Eared Owl*. Teprve poté, co jsem v dubnu 1976 dostal cenu Multatuliprijs, což vyvolalo stoupající zájem médií o mou tvorbu, jsem se odhodlal román vydat. Prvního (vázaného) a druhého (brožovaného) vydání šlo na trh 10 000 výtisků. Pak rychle následovaly další a další dotisky, takže 1. září 1997 činil už náklad více než půl milionu výtisků. Kromě toho poskytl v roce 1990 De Arbeiderspers nakladatelství Wolters – Noordhoff licenci pro každoroční sérii pěti děl, vydávaných ve prospěch literárního vzdělávání. Překlady se objevily postupně ve švédštině, italštině, bulharštině, ruštině, němčině, polštině a dalších jazycích.

Postupem let přišly další a další ceny. Máte z nich pořád stejnou radost?

Myslím, že jak mi přibývají roky, tak mě to vzrušuje stále méně. Před třiceti lety bych se cítil ošklivě, kdyby někdo řekl o mé knize něco nehezkého. Ale jsem starší, mírnější. A vím, že ješitnost, žárlivost a snad i závist jsou součástí spisovatelského světa. Stejně tak zůstaneme navzájem soupeři, i když se mnohdy vydáváme za přátele. Musím se

tomu smát a přemýšlet: na čem mi vlastně záleží? Prodal jsem tolik knih, že z toho můžu stále dobře žít. Už nemusím nic psát, nepotřebuju to finančně. Z tohoto důvodu jsem si ani nevyzvedl 5000 eur, které byly součástí ceny JMA Biesheuvel. Řekl jsem, dejte to někomu potřebnějšimu. V každém případě považuji ceny a prezentace za směšné a nesmyslné. O čem taková ocenění vypovídají? Pokud by se má kniha dostala do rukou jiné porotě, třeba by si jí ani nevšimla... Větší radost mi udělá, když svou knihu zahlédnu v těch malých skříních na ulicích – jakýchsi knihovnách, kde si lidé mohou vybrat titul podle svého zájmu. Když rychle zmizí, o něčem to už vypovídá. Svůj poslední román *Magdalena* jsem umístil na různá místa. Když jsem se tam šel podívat druhý den, už tam nebyl. Stejně to dopadlo i s německým překladem knihy. Z toho jsem měl opravdu radost.

Jak vypadá váš všední den?

Vstávám kolem páté a když se cítím dobře, chvíli píšu. Pokud se nedostaví inspirace, jedu do Leidenu, kde máme letní dům. Nebo spíše: zimní chatu. Léto je tady ve Warmondu krásné, ale v zimě si má žena často stěžuje, že se nemůže zahřát. Dům v Leidenu se vytápí mnohem snadněji, tak se tam často přesuneme. Dobře se tu nakupuje i na místním trhu, který je otevřen každou středu a sobotu už od půl šesté. Když se vrátím do Warmondu, trochu pracuju na několika malých věcech. Nemám tušení, kam to vede, uvidím...

PROSTOR

KVALITNÍ KNIHY SE OBEJDOU I BEZ ČTENÁŘŮ. KVALITNÍ ČTENÁŘI SE NEOBEJDOU BEZ KNIH

Pak nakrmím našich pět kuřat a udělám nějaké jednoduché jídlo. Hodně zeleniny, brambory... Nejsem zapřísáhlý vegetarián, ale snažím se jíst co nejméně maso. Hraju na klavír, čtu a o osmé hodině se podívám na zprávy a hned jdu do postele. To samé každý den. Trochu nudné, ale patří to k věku.

Klasická hudba je, kromě psaní, nejdůležitější zálibou pro vás, že? Žádný den bez Bacha.

Bach je největší, bezpochyby. I když Mozart toho také hodně dokázal. V současné době hodně poslouchám Bachovy kantáty. To je určitě vrchol. Dirigent Suzuki je nastudoval ještě lépe než Koopman nebo Gardiner.

A popová hudba?

Několikrát během bohoslužeb zařadím něco z Beatles. Jejich muzika se mi líbí.

Hrajete tedy stále v kostele?

Ano, naposledy dokonce i se zlomenou rukou. Pastor se mě zeptal, jestli to dokážu, tak jsem to dokázal, ale vybral jsem si jednodušší skladby. Už kvůli němu, je fantastický, taková filmová hvězda.

Neláká vás cestování?

Vůbec ne, je to hrozné. Kdy jsem se naposledy někam vydal, si ani dobře nepamatuji. Je to možná patnáct let. Procházky na Madeiře, nebo tak něco. Nic, co by mi utkvělo v paměti. Vždycky jsem tak rozrušený. Letiště, hádka u kontrolní brány, všechny ty přístroje, jimiž vás projedou... Létat se nebojím a strach, že se zřítíme, nemám. Naopak mi to připadá jako pěkná smrt. Nedostatek kyslíku způsobuje euforii a umírání ve společnosti jiných lidí také nemusí být špatné. Navíc vše, kam nás cestovky lákají, mohu vidět v televizi. Nedávno mě třeba dostala krásná krajina v Chile. Pak už tam nemusím jet. Jediná nevýhoda: nevíte, jak to tam voní. Na pěknou vůni květin na Madeiře nemoshu zapomenout.

Máte potíže se stárnutím?

Trochu mě zaskočilo. Nemyslel jsem si, že by stárnutí doprovázelo tolik kroků zpět. Mám problém s rukou, která se dobře neléčí, bolí mě záda, řídnu kosti, objevují se křečové žíly. A touha po práci se také zmenšila. Psal jsem deset stránek denně, nyní jen několik... Ale nejhorší je, že kolem mě umírají lidé, mí vrstevníci. Nedávno můj soused ze stájí, se kterým jsem si užil spoustu legrace. Měl nádor na mozků a byl pryč během dvou měsíců. Můj další dobrý přítel odešel v 63 letech. Oba požádali o eutanazii. Když si uvědomím, jak se konec blíží, tak mě to zneklidňuje...

Proč nemáte děti?

Nikdy jsme si neřekli, že bychom je chtěli. Mysleli jsme si: zatím ne, je dost času. A to se postupně stalo definitivním selháním. Navíc, svět je plný dětí. Každý má jen děti. Můj bratr má čtyři, abych tak řekl, dvě jsou příliš mnoho. Možná bychom měli mít ty dvě, které jsme si chtěli dopřát. Ale necítím lítost, že jsme v tomto směru o něco ochuzeni. Naopak. Když vidíte, co se ve světě děje, tak je snad dobře, že je nemáme. Strašidelný bastard jako Donald Trump u kormidla v Americe, teroristické útoky. A vidím, že se objevují další velké problémy. To, co říkám už léta, je v Římě realitou: nedostatek vody, Palestinci jsou také odříznuti od vodní sítě a žijí jen z přidělů. Předpokládám, že nedostatek vody vyvolá války. Odlesňování a znečištění životního prostředí také hrají svou úlohu; lidstvo je ve velkém ohrožení. Mám malou víru v to, že se něco zlepší...

To zní velmi pochmurně, nemyslíte? Proč s tím sám něco neuděláte, když je to stále možné?

Ne, nemám zájem. V tomto ohledu je psaní pro mě dokonalým povoláním: naprosto osamělé, žádné potíže s otravnými kolegy, nemusím opustit svůj dům. Jsem nudný člověk, který nemá co zažít, ale jsem s ním spokojen. Nemůžu si pomoci.

A co ambice, které jste kdysi měl?

Ty jsou pryč. Vždy jsem chtěl být velkým spisovatelem, stát se slavným a dobýt celý svět. Už to nemám.

Ale stal jste se známým spisovatelem, a to nejen v Nizozemsku a Belgii, ale také v německé jazykové oblasti.

(Smích) „Ano, dalo by se říci, že to fungovalo. Mohl bych ale být ještě slavnější, kdybych byl například přeložen do angličtiny. Ale v anglosaských zemích mé knihy selhaly. Frustrující? Bývalo. Už ne. Znovu jsem zaneprázdněn v zahradě, toužím po trošce slunce, abych mohl kopat do půdy, sázet rostliny...

Váš román Eén vlucht regenwulpen – Osud tažných ptáků byl zařazen do kampaně Nederland Leest. V rámci toho je kniha bezplatně distribuována veřejným knihovnám. To je přeci nezpochybnitelný úspěch...

Ano, touto knihou jsem se v roce 1978 dostal do povědomí široké veřejnosti. Od té doby bylo prodáno téměř jeden a půl milionu výtisků.

Podle knihy byl také natočen film s Jeroenem Krabbem v hlavní roli. Že jsem byl vybrán, mě polichotilo. I když jsem musel překonat strach z létání, než jsem se rozhodl letět vrtulníkem do čtyř koutů země, kde na mě čekali místní hodnostáři a umělci a hlavně čtenáři.

(Ze zahraničních pramenů)

PROSTOR

KVALITNÍ KNIHY SE OBEJDOU I BEZ ČTENÁŘŮ. KVALITNÍ ČTENÁŘI SE NEOBEJDOU BEZ KNIH

Laurent Binet SEDMÁ FUNKCE JAZYKA

Druhý román autora pozoruhodné knihy HHHH se opět pohybuje v historických kulisách, ale tentokrát jde o minulost o něco méně vzdálenou – o osmdesátá léta dvacátého století – a o radikální změnu žánru: Laurent Binet se místo historického románu pouští do vod postmoderny, krimirománu a konspiračního thrilleru. Historické události už nerekonstruuje do co nejpřesnějších detailů, nýbrž je coby výchozí materiál mistrně a hravě mísí s fikcí. Je 25. února 1980 a v jedné pařížské ulici srazila dodávka chodce. Šlo by zřejmě o tragickou, leč ničím výjimečnou událost, nebýt toho, že oním chodcem byl světoznámý francouzský sémiolog Roland Barthes a že se právě vracel z oběda s prezidentským kandidátem Françoisem Mitterrandem.

Přeložila Michala Marková

Brožovaná, 376 stran, 328Kč, EAN: 9788025726822,
ISBN: 978-80-257-2682-2

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/254747/sedma-funkce-jazyka/>

Rozhovor s autorem na následující straně

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

Roland Barthes zemřel v roce 1980, hned po obědě s tehdejším prezidentským kandidátem za socialisty Françoisem Mitterandem. Srazil ho nákladní automobil. Šlo jen o absurdní dopravní nehodu, nebo kriminální čin? To je otázka, kterou si klade i Laurent Binet v románu *Sedmá funkce jazyka*? A kdo by měl zájem na smrti znalce znakových systémů? Měl snad ve svém držení nějaký nebezpečný text? Kdo ho chtěl získat? Roman Jakobson, který v meziválečném období působil v Praze a podílel se na založení a činnosti Pražského lingvistického kroužku, rozlišil šest složek komunikace, které jsou přítomny v každém jazykovém projevu. A měl Barthes klíč k rozšíření jeho teorie o složku sedmou?

Je zřejmé, že jde o třaskavé téma. Obával jste se třeba soudní žaloby?

Já ani ne, ale dosti výhrůžek se dočkal můj vydavatel. Konzultovali jsme záležitost se dvěma právníky, a ti knihu obhájili. Nevím, jak to je v Americe, ale ve Francii je fikce dobře chráněna. Chcete-li žalovat román a vyhrát, musíte mít opravdu neprůstřelné důkazy. Má kniha je beletrie a nikdo nemá nejmenší důvod se domnívat, že Barthes byl opravdu zavražděn. Události, které jsem vytvořil, jsou tak neu-

věřitelné, že je nikdo nemůže brát stoprocentně vážně. Z toho tedy pramení má sebejistota. Jakmile se však kniha dostala na trh, vzbudila kladné i negativní emoce. Například spisovatel a literární teoretik Philippe Sollers z ní nebyl nadšený.

V románu jste nakomponoval největším myslitelům naší doby i některé humorné prvky. Ale nešlo by to bez toho, aniž byste se dokonale seznámil s jejich dílem. Jen tak jste je mohl věrně vylíčit.

Laurent Binet (1972 v Paříži) vystudoval francouzskou literaturu a původně působil jako pedagog – mimo jiné i na vojenské akademii v Košicích. Jako spisovatel debutoval v roce 2000 surrealismem inspirovanou knihou *Silné a slabé stránky našich sliznic* (Forces et faiblesses de nos muqueu-ses). Do širokého čtenářského povědomí se zapsal v roce 2010, kdy v nakladatelství Grasset vyšel jeho román HHHH, oceněný brzy poté Goncourtovou cenou za nejlepší románovou prvotinu. Osobitý pohled na pozadí atentátu na Reinharda Heydricha si získal velkou čtenářskou přízeň i v českém vydání a právě nyní podle něj vzniká stejnojmenný film s hvězdným obsazením.

Práci na dalším románu přerušil, aby nahlédl do zákulisí prezidentské kampaně Françoise Hollanda. Své zážitky posléze zúročil v kronice této prezidentské volby, která pod názvem *Nic nejde, jak by mělo* (Rien ne se passe comme prévu) vyšla v roce 2012. O tři roky později se jeho čtenáři konečně dočkali dalšího románu, kritikou i čtenáři oceňované *Sedmé funkce jazyka* (La septieme fonction du langage), která se vrací do Francie začátku osmdesátých let, formou konspiračního thrilleru líčí události kolem smrti věhlasného sémiologa Rolanda Barthese a groteskním způsobem si pohrává s okolnostmi prezidentského souboje mezi Françoisem Mitterandem a Valérym Giscardem d'Estaing. Za tento příběh ze světa elitních filozofů a lingvistů, komunistických tajných služeb, tajných intelektuálních bratrstev a otrávených deštníků získal Laurent Binet několik literárních cen.

Roland Barthes

Opravdu? Vypadalo to, že účast Levyho v některých scénách je fikce?

Třeba scéna v nemocnici se blíží skutečnosti. Slyšel jsem od očitého svědka, že přišli do nemocnice pro Barthesa požadovali lepší léčbu.

Jacques Derrida má ve vašem románu také nezábatelnou roli...

Ano, byl to významný filozof, který se také zasloužil o literární vědu, ale ve Francii se jeho dílu nedostává

To je přesně to, co jsem se snažil udělat. A není v tom rozpor. Jsou to lidé a já si z nich mohu dělat legraci, ale to neznamená, že ironizuji jejich myšlení. Můj román je způsob, jak se zapojit do diskuse s jejich prací. Někteří čtenáři ve Francii byli šokováni mým pohledem na o Michela Foucaulta a mysleli si, že ho záměrně uvádím v určitých situacích, abych ho skandalizoval. m z něj dělám legraci tím, že jsem ho v určitých situacích. Ale i tyto scény jsou založeny na tom, co jsem si přečetl v některých Foucaultových životopisech a na tom, co o jeho životě prozradili přátelé. A budete si pamatovat, že Michel Foucault je jediný v knize, která „nehoní“ sedmou funkci jazyka. On prostě není zapojen do celého „lingvistického obratu“, je na pozemku, aby pomohl svému mladému příteli Slimanovi.

Je vidět, že ctíte jeho intelektuální životopis. V knize jste uvedl, že se přestal zajímat o jazyk, zatímco mnoho jeho současníků nikoli.

Ano. Pečlivě jsem sledoval časová období. A to je také jeden z důvodů, proč Lacan není v knize není příliš přítomen Jacques Lacan, jehož myšlenky měly na literární teorii velký dopad. Ale v době, do níž je můj román situován, už nebyl tak okázalý jako dříve. Cítil se unavený, takže jsem z něj nevytvořil jednoho z protagonistů.

Jak jste se rozhodoval, kteří myslitelé budou v centru vaší pozornosti a koho upozadíte?

Byl jsem veden i vyšetřováním kriminálky. Barthes byl zavražděn, takže policisté se museli podívat na lidi, kteří mu byli blízcí. K nim patřili především Philippe Sollers a Julia Kristeva. Z centra pozornosti jsem je tudíž nemohl vyřadit.

stává takové pozornosti, jakou by si zasloužilo. Já dobře znal Austina, Searleho, Saussureho, Jakobsona, ale jakmile jsem začal hlouběji číst Derridu, zamiloval jsem se do jeho myšlení. Najednou mi byl bližší než Searle. Jeho práce zůstává zajímavá, zatímco Derrida je prostě... hezčí. Scénu se psy jsem napsal tak, aby působila velkolepě. Vycházel jsem z motivu Arthura Conana Doylea Hound of the Baskervilles. Semiologie je předmět, který se vyučuje na univerzitě, je v podstatě také detektivní prací.

Semiologie je předmět, který se vyučuje na univerzitě, je v podstatě také detektivní prací.

Proč jste také použil případ Louise Althussera, který zavraždil svou manželku?

Když jsem zkoumal okolnosti Barthesovy smrti, zajímalo mě, co se ještě v roce 1980 událo. Zjistil jsem, že filozof Louis Althusser toho roku ve stavu nepřičetnosti zabil svou ženu.

A k tomu ještě explodovala bomba na nádraží v Boloni a došlo ještě k ymalším tragické událostem. V rámci hledání „sedmé funkce“ jsem je zařadil do jednoho rámce...

Jak jste pojal Althussera jako postavu? Jeho žena Hélèn je v knize mnohem živější než on.

V těchto dnech si na ni nikdo nevzpomene, tak jsem ji chtěl připomenout.

Poté, co ji Althusser zavraždil, strávil dva roky v psychiatrické léčbě ... A vám to přijde jako nespravedlnost...?

Tak se to opravdu stalo. Zbytek života prožil s minimem prostředků v malém bytě...

Podívejte se na pořadí intelektuálů na konci mé knihy. Osloveno bylo 500 lidí z kulturního života, a měli si vybrat tři nejvýznamnější žijící francouzské intelektuály. Tento průzkum je z roku 1981, rok po tragédii, a Althusser měl stále dobré hodnocení. Neuvěřitelné. Dnes si mnoho lidí na jeho dílo nevzpomene. Foucaultova práce ještě v povědomí žije, Barthesova už tak moc ne a o Derridovi se každý rok objevuje alespoň jeden článek, v němž jeho autor neopomine připomenout, jak nespravedlivé je, že „Derrida je zapomínán“, ale tím to obvykle končí.

Jaký je stav současné francouzské filozofie?

Lidé vědí, kdo reprezentuje současnou francouzskou filozofii. Ale nejsme dost dobří v aplikování jednotlivých disciplín a jejich propojování. Literatura je literatura, filozofie je filozofie. Schopnost širšího pohledu na lidské poznání se mi líbí na severoamerickém vyšším vzdělávání. A tak „francouzská teorie“ je v USA stále populárnější než ve Francii. A stěžujeme si na to. Dnes jsou ve Francii v silné ofenzivě konzervativní myslitelé a nám vadí, že všichni dobří levicoví filozofové zmizeli. Mluvíme o „starých dobrých časech, kdy jsme měli Deleuze, Derridu“ a další. V té době však ani oni nebyli mediálními hvězdami.

Koho lze dnes počítat za přední francouzské veřejné intelektuály?

Je to třeba Alain Finkielkraut, Michel Onfray a Éric Zemmour, které však nelze považovat za opravdové intelektuály, ale ve sdělovacích prostředcích dostávají hodně prostoru. Zemmour jako novinář, Houellebecq jako spisovatel a Finkielkraut a Onfray jako filozofové. Onfray přišel zleva, ale odbočil vpravo. Deleuze řekl, že úkolem filozofie je vytvářet nové koncepty a Onfray nikdy nic nevytvořil. Je to dobrý historik filozofie. Hlavním tématem ve Francii po celá léta byla národní identita, a na tom se mnoho nemění.

Komu je tato vaše kniha určena?

Je pro každého. A já jsem první z nich, protože jako vždy jsem psal jen to, co jsem chtěl sám číst. Byl jsem si vědom toho, že si hrají s nějakými komplikovanými pojmy, jako je například performativ nebo sémiotika. Býval jsem učitelem, takže se snažím dát čtenáři nástroje, které jim pomohou je pochopit. Chcete-li vysvětlit věci, které potřebu-

jete, aby si je osvojili, musíte jim umožnit sledovat děj nějakým vtipným způsobem. Ne aby ho vnímali jako kurz nebo nějakou odbornou lekci, ale divadlo. Zejména se to týká sémiotiky. Tak jsem si pomohl Sherlockem Holmesem...

A také Jamesem Bondem...

Ano, toho jsem použil k vysvětlení strukturalismu. Hlavní postava, Simon, začne učit o Jamesi Bondovi, a pomalu se stává Jamesem Bondem...

Téměř všechny postavy ve vašich knihách byly skuteční lidé. Máte pocit, že jste je poznal natolik dobře, že o nich můžete psát?

Jeden z důvodů, proč jsem se rozhodl knihu napsat, bylo, že ji zabýdlím živými postavami. A také, protože jsem přesvědčen, že jsou teď trochu zapomenuti. Na symbolické úrovni jsem si s nimi samozřejmě hrál jako s literárními postavami, ale respektoval jsem jejich skutečnou identitu. Nic mě nemohlo potěšit víc, než když mi někdo řekl: „kvůli tobě, jsem si přečetl knihu Rolanda Barthesa“.

Napadlo vás, že čtenáři, kteří se ne dost dobře orientují ve francouzské filozofii, mohou tyto pasáže přeskačovat?

Ano to mohou, ale pokouším se je nějak zaujmout. Vždy chci, aby scéna fungovala na několika úrovních, nejen na jedné. Pokud si někdo bude chtít přečíst moji knihu jako detektivní příběh, nevidím v tom problém. Chci čtenářům pootevřit dveře, které vedou do propojených chodeb. Pokud vynechají jedno nebo dvě spojení, nic se nestane. Už jsem slyšel poznámky typu: „Nejsem akademik, vynechal jsem popis některé teorie.“ Ale to ještě neznamená, že kniha je sama o sobě špatná a nemůže zaujmout nejširší vrstvy čtenářů.

Čím se nyní zabýváte?

Mám před sebou básně českého surrealisty, které jsem před časem přeložil, ale nikdy jsem je nemohl publikovat. Doufám, že úspěch této knihy mi pomůže najít vydavatele. Určitě se o to pokusím.

(Ze zahraničních pramenů)

DENÍK WHOLE30

Váš průvodce úspěšným
stravovacím restartem den po dni

MELISSA HARTWIGOVÁ

Dodržovat 30 denní stravovací program představený v knize Jídlo na prvním místě a rozvedený v pokračováních WHOLE30 a Svoboda v jídle jednou provždy není sice dle tvrzení autorky těžké, ale zkušenosti miliónů účastníků ukazují, že přinejmenším trochu obtížné ano. Naštěstí Melissa stále zůstává v kontaktu se čtenáři svých knih i celou komunitou WHOLE30, proto ví, co účastníkům schází a pomůže! Při tvorbě tohoto deníku přes tři roky pečlivě sledovala, které dny jsou nejtěžší, kdy je třeba pohotová dávka tvrdé lásky a kdy pochvala, kolikrát by měla připomenout, ať se nebojíte jíst víc a ve kterém konkrétním bodě přichází zlom ze stavu „proč je to tak strašně těžké“ na „cítím se skvěle, budu takhle pokračovat navždy“. Díky tomu se vám dostává do rukou interaktivní průvodce a plán každého dne, s ranním povzbuzením, upozorněním na možné zádrhly typické pro danou fázi (bolest hlavy, únava, malátnost), s odpověďmi na časté otázky (jím moc, nebo málo?; co dělat, při chuti na sladké?; jak dál, když nemůžu vejce už ani vidět?; jak zvládnout tu spoustu vaření a nádobí?...), prokládaný prostorem pro vaši zpětnou vazbu: zápisky, poznámky, seznamy a pokroky. Nechybí ani část věnující se postupu opětovného zavádění potravin po zdárném dokončení 30 dnů. Z deníku se tak postupně stane váš osobní kouč na míru, ke kterému se pak můžete kdykoliv vracet a čerpat už kdykoliv ze svých vlastních zkušeností.

Přeložila Líba Mohelská

Brožovaná, 240 stran 389 Kč, ISBN: 978-80-7555-067-5

Zakoupit můžete zde

<https://www.melvil.cz/kniha-denik-whole30/>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorkou na dalších stránkách

☑ Ano. Jezte opravdové jídlo.

Jezte přiměřené porce masa, ryb a mořských plodů a vajíček, spoustu zeleniny, nějaké ovoce, hodně přirozených tuků a všechno to dochuťte bylinkami a kořením. Vybírejte si potraviny s velmi málo přísadami, jejichž názvy se dají jednoduše vyslovit, nebo ještě lépe bez uváděných přísad – prvotní, nezpracované suroviny.

☒ Ne. Po 30 dní:**NEKONZUMUJTE PŘIDANÝ CUKR, OPRAVDOVÝ ANI UMĚLÝ.**

Žádný javorový sirup, med, nektar z agáve, kokosový cukr, datlový sirup, stévíi, sukralózu, sacharin, aspartam, xylitol atd. Čtěte složení, protože firmy dokážou cukr do potravin propašovat způsoby, které by vás nenapadly.

NEKONZUMUJTE ALKOHOL V ŽÁDNÉ PODOBĚ, ANI JAKO PŘÍSADU PŘI VAŘENÍ. (A ideálně ani žádné tabákové výrobky.)

NEJEZTE OBILOVINY. Sem patří (mimo jiné) pšenice, žito, ječmen, oves, kukuřice, rýže, proso, bulgur, čirok, naklíčená zrna i všechny bezlepkové pseudoobiloviny, jako je quinoa, amarant nebo pohanka. Spadá sem i pšenice, kukuřice a rýže nejrůznějšími způsoby přidávané do potravin v podobě otrub, klíčků, škrobu a podobně. I tady čtěte etikety.

NEJEZTE LUŠTĚNINY. To zahrnuje fazole všeho druhu (černé, červené, pinto, bílé, borloti, strakaté, adzuki, lima, fava atd.), hrách, cizrnu, čočku a arašidy. Včetně arašidového másla. Také sem patří sója ve všech podobách – sójová omáčka, miso, tofu, tempeh, fazolky edamame a sója nenápadnými způsoby propašovaná do potravin (jako je lecitin). úspěšným stravovacím restartem den po dni

NEJEZTE MLÉČNÉ VÝROBKY. Sem patří výrobky z kravského, kozího a ovčího mléka, jako je mléko, smetana, sýry, kefír, jogurt, zakysaná smetana, zmrzlina či mražený jogurt.

NEKONZUMUJTE KARAGENAN, GLUTAMÁT SODNÝ ANI PŘIDANÉ SIŘIČITANY. Pokud se tyto složky v jakékoli podobě objeví na etiketě průmyslově zpracované potraviny, je po dobu Whole30 mimo hru.

Tento praktický deník vám mimo jiné nabídne:

- **Návod, jak si vše naplánovat.**
- **Rozpis každého dne i s čerstvou dávkou promyšlené motivace.**
- **Odpovědi na časté otázky a řešení obvyklých zádrhelů.**
- **Místo pro vaši zpětnou vazbu: na zápisky, poznámky, seznamy a hodnocení pokroku.**
- **Doporučení, jak přizpůsobit jídelníček cvičení.**
- **Tipy a triky od psychologů i ostatních absolventů programu WHOLE30.**
- **Návod pro život „po“ a jak na znovuzavádění problematických potravin.**

Vytváření nebo kupování náhražek sladkostí, pamlsků a jídel bez záklopek (byť jsou přísady technicky vzato v souladu s programem) se naprosto mívá s podstatou Whole30 a nedovolí vám dosáhnout výsledků skutečně měnících život. Právě tahle jídla vám způsobila zdravotní potíže – a palačinka je pořád palačinka, i když ji vyrobíte z kokosové mouky.

* *Výběr konkrétních jídel spadajících do tohoto pravidla: palačinky a lívance, vafle, chléb, tortilly, sušenky, muffiny, cupcaky, buchty, těsto na pizzu, vločky a zmrzlina. Zakázány jsou i komerčně vyráběné chipsy (bramborové, tortillové, pastinákové atd.) a smažené hranolky. Seznam ovšem není omezen jen na tyto položky – možná existují další jídla, o nichž zjistíte, že pro vás během Whole30 nejsou z psychologického hlediska zdravá. Ohledně jídel, která v seznamu nejsou, ale podezříváte je, že vám nepomáhají změnit návyky nebo se zbavit chutí, se rozhodněte podle svého nejlepšího odhadu. Naše mantra: Když o něčem pochybujete, vyřadte to. Je to jen 30 dní.*

POSLEDNÍ, ZÁVĚREČNÉ PRAVIDLO:

Po 30 dní nestoupejte na váhu ani se neměřte. Ve Whole30 je ve hře o mnoho víc než jen hubnutí, a když se zaměříte jen na složení těla, budete opomíjet všechny ostatní zásadní, celoživotní přínosy, které vám tento plán může nabídnout. Takže po dobu Whole30 žádné vážení, analyzování tělesného tuku ani tabulky srovnávající obvody

různých partií. (Doporučujeme ale zvážit se před programem a po jeho skončení, ať máte k dispozici jeden z hmatatelnějších výsledků svého snažení.)

malými písmenky...

Následující potraviny představují výjimku z pravidel a jsou během Whole30 povoleny.

GHÍ NEBO PŘEPUŠTĚNÉ MÁSLO Tohle jsou jediné mléčné výrobky, které během Whole30 můžete jíst. Obvyčejné máslo povoleno NENÍ, protože mléčná bílkovina obsažená v nepřepuštěném másle by mohla negativně ovlivnit výsledky programu.

OVOCNÝ DŽUS Některé výrobky nebo recepty zahrnují ovocný džus jako samostatnou přísadu nebo přirozené sladidlo, což je s ohledem na Whole30 v pořádku. (Někde musíme udělat čáru.)

URČITÉ LUŠTĚNINY Zelené fazolky, cukrový hrášek a další typy hráškových lusků jsou povoleny. Technicky vzato jsou to luštěniny, ale blíží se daleko víc „luskům“ než „bobům“ a zelená rostlinná hmota vám všeobecně prospěje.

OCET Během programu Whole30 jsou povoleny prakticky všechny podoby octa, včetně bílého a červeného vinného octa, balsamického octa, jablečného nebo rýžového octa. (Jedinou výjimkou je sladový ocet, který obvykle obsahuje lepek.)

KOKOSOVÁ OMÁČKA AMINOS Všechny značky kokosových omáček aminos (přirozeně fermentovaná náhrada sójové omáčky) jsou přípustné, i když na etiketě najdete kokosový nektar.

SŮL Věděli jste, že všechna jodidovaná kuchyňská sůl obsahuje cukr? Cukr (často ve formě dextrózy) je z chemického hlediska nezbytný, aby jodid draselný v soli neoxidoval a neztrácel se. Protože všechna jídla v restauracích a hotová jídla sůl obsahují, prohlašujeme ji výjimkou z pravidla „žádný přidaný cukr“.

TVRDÁ LÁSKA

Následující řádky jsou určeny těm z vás, kteří zvažují, že tenhle převratný měsíc zkusí, ale nejsou si jistí, že to skutečně dokážou celých 30 dní bez jakéhokoli zakolísání. Jsou pro lidi, kteří už to zkusili, ale „uklouzlo jim to“, „neudrželi se“ nebo „si prostě museli dát X kvůli výjimečné příležitosti Y“. Jsou pro vás. Není to těžké. Nepokoušejte se nám tvrdit, že je to těžké. Porazit rakovinu je

těžké. Porodit dítě je těžké. Ztratit blízkého člověka je těžké. Pít kávu bez mléka NENÍ TĚŽKÉ. Už jste zvládli těžší věci a neexistuje žádná výmluva, proč byste tenhle program nemohli dodržet tak, jak byl napsán. Je to jen třicet dní a děláte to pro tu nejdůležitější zdravotní kauzu na Zemi – pro jediné fyzické tělo, které budete v tomto životě mít. Ani neuvažujte, že byste mohli „uklouznout“. Pokud opravdu nezakopnete a nespádnete obličejem do talíře s pizzou, žádné „uklouznutí“ neexistuje. Vždycky se jedná o volbu sníst něco, co není povoleno. Zavažte se program dodržovat na sto procent po celých 30 dní. Neomlouvajte své selhání, když jste ještě ani nezačali. Nikdy, opravdu nikdy nemusíte sníst nic, co jíst nechcete. Jste všichni velcí kluci a holky. Tak buďte tvrdí. Řekněte: „Nedám si, děkuji.“ Stůjte si za svým. To, že vaše sestra slaví narozeniny, váš nejlepší kamarád se žení nebo vaše firma pořádá piknik, neznamená, že musíte cokoli jíst. Vždycky máte na výběr a doufáme, že tlaku vrstevníků jste přestali podléhat někdy v sedmé třídě. Netvrdíme, že program nevyžaduje úsilí. Nákupy potravin, plánování jídelníčku, jídlo mimo domov, společenské situace a chutě – to všechno bude v nějakém bodě programu náročné. Poskytujeme vám nástroje, rady a zdroje informací, které vám pomohou uspět, za svoje Whole30 ale musíte převzít zodpovědnost. Lepší zdraví, kondice a kvalita života se neobjeví automaticky jen díky tomu, že vynecháte chleba.

ZVLÁDNĚTE TO. Už jste došli dost daleko na to, abyste teď vycouvali. Chcete do toho jít. Potřebujete do toho jít. A my víme, že jste na to připravení a máte na to.

NÁVOD K SESTAVENÍ JÍDELNÍČKU

Budujte si dobré stravovací návyky. Jezte u stolu v klidné atmosféře. Nepřipouštějte při jídle rozptylování televizí, telefonem ani e-mail. Pomalu a důkladně žvýkejte, nehltajte. Udělejte si čas vychutnat si lahodné, zdravé jídlo, které jste si připravili.

Jezte tři jídla denně, začněte dobrou snídaní. Každé jídlo postavte na zdroji bílkovin, jejich porce by měla mít velikost jedné až dvou dlaní. Zbytek talíře naplňte zeleninou. Tu a tam přidejte porci ovoce. V každém jídle použijte tuk v následujícím doporučeném množství.

Všechny oleje a tuky k tepelné úpravě (olivový olej, živočišné tuky atd.): porce velikosti 1–2 palců
Všechna másla (ghí, kokosové máslo, ořechová másla atd.): porce velikosti 1–2 palců
Kokos (strouhaný nebo vločky): 1–2 otevřené (plné) hrsti

Olivy: 1–2 otevřené (plné) hrsti
Ořechy a semínka: až jedna zavřená hrst
Avokádo: půl až celé
Kokosové mléko: čtvrtina až polovina 400gramové plechovky

Vždycky si udělejte porci dostatečně velkou na to, aby vás uspokojila do dalšího jídla – svačte jen tehdy, když to jinak nejde. S jídlem přestaňte pár hodin před tím, než jdete spát.

MELISSA HARTWIGOVÁ

je certifikovaná poradkyně pro sportovní výživu, která se specializuje na pomoc lidem při změně jejich vztahu k jídlu a vytváření celoživotních zdravých návyků. Je spoluautorkou programu Whole30 a knih *Jídlo na prvním místě* a *Whole30* a autorkou publikací *Svoboda v jídlu jednou provždy*, *The Whole30 Cookbook* a *The Whole30, Fast and Easy*. Žije v Salt Lake City v Utahu.

Melissa Hartwigová je tvůrcem jedné z nejuspěšnějších diet všech dob. Whole30 zaručuje nejen přísun energie, ale také hubnutí a zlepšení zdraví. Zbaví také emocionálních vazeb k jídlu. To, co začalo jako pokus manžela a manželky, se rychle stalo hnutím, které zplodilo megaúspěšnou webovou stránku a tři nejprodávanější knihy. Lidé nyní znají Melissu Hartwigovou jako symbol pro životní styl, s jasným, zdánlivě trvalým úsměvem. Představuje typ podnikatelského, extatického života, o který tolik z nás usiluje. Málokdo však ví, že Melissin zájem o zdraví začal poté, co narazila na životní dno jako narkomanka. Nebyl jediný den, který by nestrávila s heroinem nebo extází. Z traumatu, vrcholícím rozvodem a destrukcí vztahů, se lopotně vracela k plnohodnotnému životu. Své zkušenosti z této cesty do značné míry využila při vytváření Whole30. Její příběh změnil životy milionů lidí.

Jaký je rozdíl mezi pojmy Whole9 a Whole30?

Whole9 je název naší firmy a online komunita, kterou jsme vytvořili na adrese Whole9life.com. „9“ je založeno na devíti faktorech, které jsou podle našeho názoru důležité pro celkové zdraví. Na webových stránkách Whole9 zveřejňujeme články o výživě, zdravém pohybu, zvládnání stresu, socializaci a všech

našich dalších faktorech. Whole30 je náš původní nutriční program, jehož cílem je změnit si život za 30 dní. Přemýšlejte s námi o tom, jak v krátkém čase resetovat tělo a skončit s nezdravými touhami a návyky, jak obnovit zdravý metabolismus, léčit zažívací trakt a vyrovnat imunitní systém. Naším cílem je pomoci lidem dosáhnout „potravinové svobody“. Tedy, kde vina, hanba a sebeobrana už nejsou součástí vašeho vztahu k jídlu.

Vypadá to až příliš jednoduše...

Ano, je to záležitost vnitřního nastavení jedince, a to už není jen správně sestavený jídelníček. Vytvořili jsme psychologii změny a zabudovali ji do Whole30. To je základní kámen celého programu. Není to tedy tak, že by lidé nevěděli, co mají jíst. Znají nezdravé jídlo, to, že pečené maso, uzeniny, slané potraviny a spousta dalších pro ně nejsou dobré. Ale oni se nemohou zbavit potřeby je jíst i když by opravdu chtěli. Zkoumali jsme

zvyky, schopnosti dosáhnout změny, setrvačnost návyků a další vlastnosti. Poznatky, které jsme získali díky spolupráci s tisíci lidmi během posledních pěti let, nám pomohly vytvořit pravidla k dosažení zdravých návyků a vztahu k jídlu. Pak už dodržovat zdravý stravovací plán po celý život je možné.

Kdo by si měl Whole30 prostudovat a případně se jím řídit?

Až na několik výjimek si myslím, že každý by měl strávit 30 dní přemýšlením o svých zvyklostech, vztahu k jídlu a o tom, které

lepších výsledků je možná potřeba komplexnější a koordinovanější péče. Pokud se rozhodnete vyzkoušet Whole30 a užíváte dlouhodobě některé léky, je třeba úzce spolupracovat s lékařem, aby naše doporučení zdravého stravování bylo bezpečné a účinné.

Omezení však spočívá v tom, že nejde o komplexní protizánětlivou dietu a neposkytujeme pokyny, které by pomohly lidem řešit problémy nad rámec našich základních pravidel. Navíc Whole30 nepomáhá těm, kteří mají poruchy příjmu potravy. Whole30 má oslovit širokou populaci. A zpětná vazba je velmi příznivá, což nám dělá velkou radost. Reagujeme na každou otázku,

žádost a osobní komentář. S našimi uživateli a čtenáři jsme v neustálém kontaktu a připraveni kdykoli poradit a pomoci.

Co je potřeba k tomu, aby lidé Whole30 úspěšně zvládli?

Nejčastějším důvodem, proč lidé selžou a Whole30 nedokončí, je neschopnost plánovat, jak fyzicky, tak psychicky třicet dní dopředu. Lidé začínají Whole30 a nemyslí na to, jak zvládnout tuto noc s přáteli, nebo připravit jídlo pro čtyřčlennou rodinu. Nedokáží se také zbavit svých oblíbených potravin a pod tlakem se zhroutí a vrátí se ke starým zvykům.

Dobrou zprávou je, že jsme průzkumem více než 2 300 lidí v roce 2013 zjistili, že 87% těch, co s programem začali, ho úspěšně dokončilo.

(Ze zahraničních pramenů)

potraviny ovlivňují jeho zdraví. Přesněji, Whole30 je především určen pro závislé na cukru a sacharidech, pro lidi, kteří cítí, že své stravovací návyky nemají pod kontrolou, nebo že to vyžaduje jejich zdravotní stav (od diabetu, po akné, po astma až po neplodnost). Užitečný je i pro sportovce, kteří chtějí efektivněji trénovat a rychleji se zotavovat. Zkrátka pro všechny, co chtějí získávat více energie, lépe spát, být soustředěnější a zhubnout.

Jsou také nějaká omezení, může Whole30 někomu uškodit?

Whole30 není zdravotní eliminační dieta určená speciálně pro léčbu specifických stavů. Pokud trpíte chronickým zdravotním problémem, může Whole30

pomoci, ale pro dosažení nej-

PRAKTICKÉ ROZŠÍŘENÍ BESTSELLERU
JÍDLO NA PRVNÍM MÍSTĚ

DENÍK WHOLE30

Váš průvodce úspěšným
stravovacím restartem den po dni

MELISSA HARTWIGOVÁ
spoluzaštko programu Whole30

Jan Melvil
publishing

Reedice prvního autorova románu s detektivem Harry Boschem.

Michael Connelly ČERNÁ OZVĚNA

Dnes už kultovní detektiv Harry Bosch se představil čtenářům v roce 1992 a brzy se přiřadil k řadě nejslavnějších postav americké tvrdé školy, jakými jsou například Phil Marlowe nebo Steve Carella. Černá ozvěna, jejíž reedici ve zcela novém překladu připravujeme k vydání, je Boschovým prvním případem.

Mrtvý muž nalezený u odpadní výpustě Mulhollandské přehrady je pro Harryho mnohem více než jen další položka do statistiky obětí trestných činů. S Billym Meadowsem sloužil ve vietnamské válce; tunelové krysy se jim říkalo. Společně prošli peklem. A teď jako by se měla historie opakovat. Tedy alespoň pro Harryho.

Pátání ho zavede do změní temných tunelů pod městem, kde v něm ožijí všechny dávné válečné hrůzy. Jedině tam ale může rozplést síť organizo-

vaných zločinců a překupníků drog, jimž nahoře napomáhají zkorumpovaní státní úředníci.

Překlad: Jan Netolička

Vázaná, 456 stran, 369 Kč, EAN: 9788074983207, ISBN: 978-80-7498-320-7

Zakoupit můžete zde <https://www.dominoknihy.cz/napeti/cerna-ozvena-1>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorem na dalších stranách

Nakladatelství
DOMINO

www.dominoknihy.cz

MICHAEL CONNELLY

ČERNÁ OZVĚNA

DÍL 1

Neděle 20. května

Chlapec ve tmě neviděl, ale ani to nebylo potřeba. Zkušenosti i dlouhá praxe mu napovídaly, že je to v pohodě. Dílo mu šlo krásně od ruky. Plynuhé tahy, pohyb celou paží a jemné kroucení zápěstím. Aby kuličky pořád rejdlily uvnitř. Aby nikde nic neteklo. Paráda. Slyšel syčení unikajícího vzduchu a cítil, jak se kuličky převalují. Tyhle vjemy ho uklidňovaly. Vůně spreje mu připomněla ponožku v kapse a napadlo ho, že se zfetuje. Možná pak. Teď nechťel přestávat, dokud z jedné vody načisto nedodělá tenhle tag. Jenže pak se přece jen zastavil – to když syčení spreje přehlušil zvuk motoru. Chlapec se rozhlédl po okolí, ale nikde neviděl žádné světlo s výjimkou stříbřitě bílého odrazu měsíce na hladině vodní nádrže a matného svitu žárovky nade dveřmi strojovny v polovině přehradní hráze. Zvuk ovšem nelhal. Opravdu se sem blížilo motorové vozidlo. Chlapec měl dojem, že je to nákladák. A po chvíli se mu zdálo, že slyší chroupání pneumatik na štěrkové přístupové cestě vedoucí podél přehrady. Auto se blížilo. Jsou skoro tři hodiny ráno, a přesto sem někdo jede. Proč? Chlapec se postavil a odhodil plechovku s aerosolem přes plot k vodě. Slyšel, jak dopadla do porostu těsně před zamýšleným cílem. Vytáhl z kapsy ponožku a rozhodl se pro jeden rychlý šňup, aby si dodal kuráž. Zabořil nos do ponožky a zhluboka se nadechl výparů. Zhoupł se na patách a bezděky zatřepetal víčky. I ponožku pak odhodil přes plot. Postavil motorku a odtlačil ji přes vozovku k úpatí svahu, kde rostly vysoká tráva, pýr a borovice. Připadalo mu, že je to dobrý úkryt, odkud hezky uvidí, co sem jede. Zvuk motoru byl teď hlasitější. Chlapec si byl jistý, že auto tady bude za pár vteřin, jenže pořád neviděl světlo reflektorů. Vyvádělo ho to z míry, ale na útěk už bylo pozdě.

Harry Bosch slyšel, jak nahoře ve tmě krouží helikoptéra. Proč nepřistane? Proč nepřinese pomoc? Prodíral se tmavým zakouřeným tunelem a rychle mu docházely baterky. Světlo svítilny s každým uraženým metrem ztlačně sláblo. Potřeboval pomoc. Potřeboval zrychlit. Potřeboval se dostat na konec tunelu dřív, než světlo zhasne úplně a on zůstane sám v černočerné tmě. Nad

sebou slyšel další průlet vrtulníku. Proč nepřistane? Kde je pomoc, kterou tak potřebuje? Když svištění vrtule opět zesláblo, ucítil, jak se v něm probouzí hrůza. Zmobilizoval síly a zkusil se plížit po rozbitých a zkrvavených kolenou o něco rychleji. V jedné ruce držel skomírající svítilnu a druhou šmátral na zemi před sebou, aby neztratil rovnováhu. Neohlížel se, protože věděl, že nepřítel je v černé mlze za ním. Prozatím ho nebylo vidět, ale určitě tam je. A rychle se blíží. Když v kuchyni zazvonil telefon, Bosch se okamžitě probudil. Odpočítal tři zazvonění, přičemž si v duchu kladl otázku, jestli mu na začátku jedno nebo dvě neunikla a jestli náhodou nenechal zapnutý záznamník. Nenechal. Hovor se nespojil a vyzvánění ustalo až po smluvených osmi zazvoněních. Bosch roztržitě přemýšlel, odkud se tahle tradice vzala. Proč ne šest zazvonění? Proč ne deset? Protřel si oči a rozhlédl se. Už zase usnul v křesle v obýváku, v měkkém polohovacím křesílku, které představovalo hlavní položku skrovného vybavení domu. Říkal mu „pohotovostní křesílko“, ačkoliv věděl, že je to protimluv, protože v něm spal často, a to i ve chvílích, kdy neměl pohotovost. Mezerou mezi závěsy prosakovalo ranní světlo a vrhalo světlý proužek na borovou podlahu. Bosch se díval, jak ve světle u prosklených posuvných dveří lině poletují vzduchem prachové částičky. Lampa na stole vedle něj svítila a i televize na zdi stále hrála, byť s velmi ztlumeným zvukem – právě dávali nějaký časné nedělní pořad o Ježíšovi. Na stole vedle křesílka leželi jeho společníci v nespavosti: hrací karty, časopisy a brožované mysteriózní romány, vesměs jen lehce ohmatané a pak odložené. Nechyběla ani zmačkaná krabička od cigaret a tři prázdné lahve od piva různých značek, které mu zbyly jako poslední pozůstatek z velkých pultuctových balení. Bosch byl zcela oblečený, včetně zmačkané kravaty, kterou mu na košili držela stříbrná spona s číslicí 187 – kalifornský paragraf pro vraždu. Sjel si rukou k opasku a pak dozadu pod ledvinu. Čekal. Když elektronický pager po chvíli skutečně začal pípat, okamžitě ten otravný zvuk umlčel. Sundal si pager z opasku a podíval se na číslo. Žádné překvapení. Odlepil se z křesla a protáhl se tak důkladně, až mu zakřúpalo vzadu na krku a v zádech. Odešel do kuchyně, kde měl na lince telefon. Než zvedl sluchátko, vytáhl z kapsy saka notes a zapsal si do něj poznámku: „Neděle 8:53.“ Vytočil číslo a po dvou zazvoněních se ve sluchátku ozvalo: „Losangeleský policejní sbor, hollywoodská divize, u telefonu policista Pelch. Jak vám mohu pomoci?“ „Než to ze sebe všechno vysoukáš, klidně by mohl někdo umřít,“ řekl Bosch. „Dej mi seržanta, co má dneska službu.“ Našel v kuchyňské skříňce novou krabičku cigaret a dal si dnešního prvního práska. Opláchl sklenici od prachu, nalil si do ní vodu z kohoutku a vyklepal dva aspiriny z plastové tuby, kterou rovněž našel ve skříňce. Když polykal druhou tabletu, ozval se mu konečně v telefonu seržant. Jmenoval se Crowley. „Copak, zastih jsem tě zrovna v kostele nebo co? Volal jsem ti domů, ale nikdo to nebral.“ „Co pro mě máš, Crowley?“ „Hele, vím, že jsme ti v noci volali na ty transky. Ale máte s partákem hotovost celej víkend. Takže pojedete i na tu mrtvolu nahoře u Lake Hollywood. Leží tam v potrubí...

MICHAEL CONNELLY je bývalým reportérem Los Angeles Times a v současné době autorem mezinárodně úspěšných thrillerů o Harrym Boschovi. Televizní seriál s názvem Bosch, natočený podle jeho knih, je jedním z nejsledovanějších původních seriálů na kanále Amazon Prime, kde budou diváci zanedlouho moci sledovat už čtvrtou řadu. Michael Connelly je rovněž autorem několika bestsellerů, mezi které patří vysoce oceňovaný thriller s právníckého prostředí s názvem *Advokát* (česky Domino, 2010), který byl zařazen na prestižní seznam Richard & Judy Book Club. Connellyho knihy už byly přeloženy do devětatřiceti jazyků a po celém světě získaly mnohá ocenění, včetně Edgarovy a Anthonyho ceny. Michael Connelly v současné době pobývá na Floridě a v Kalifornii.

Před publikováním románu Černá ozvěna (The Black Echo) jste prý napsal dvě knihy. Je to pravda a co se s nimi stalo?

Hieronymus Bosch: Zahrada pozemských rozkoší

Přesnější by bylo říct, že jsem se před Černou ozvěnou pokusil o dva romány. A netroufl bych si ani tvrdit, že jsem je dokončil. Spíš šlo o první verze dvou různých příběhů. Věděl jsem však, že nejsou dost dobré na to, abych je někomu nabídl. Napsal jsem je, když jsem žil na Floridě, předtím, než jsem se přestěhoval do Los Angeles.

Jak jste dospěl ke jménu svého hlavního hrdiny Hieronymus "Harry" Bosch. Volil jste ho z několika dalších jmen?

Věděl jsem, že kniha bude žít nebo zemřít s charakterem, který jsem hrdinovi vymyslel. Ale potřeboval jsem ho pojmenovat. Zpočátku jsem mu říkal Pierce. Žádné jiné jméno, jen Pierce,

a pak jsem ve své druhé verzi knihy přešel na jméno Hieronymus Bosch. Vzpomněl jsem si totiž na malíře, jehož dílo jsem studoval na University of Florida. Kriminální román se však nemusí nutně držet reality, ale hodně pracuje i s metaforou. Tak jsem ji stále hledal. Uvědomil jsem si, že práci malíře lze popsat i jako chaos nebo svět, který se pokazil. A proto i jméno detektiva Harryho Bosche mohou čtenáři chápat jako určitou metafору, za niž se ukrývá charakter postavy.

Proč jste si spojil slavný Boschův obraz Zahrada pozemských rozkoší s Harryho pohledem na život a situaci v Los Angeles?

Myslím, že Zahrada pozemských rozkoší v sobě skrývá mnoho poselství. Jedno z nich – chápáno především metaforicky – vyjadřuje pohled Harryho Bosche na Los Angeles. LA je místem velké krásy a rozmanitosti – oceán, hory, pouště a údolí – ale město je poškozeno člověkem. Smog, nadvýroba, zločin, zemětřesení, požáry. V mnoha ohledech jakoby kouslo do jablka hada. Je to město andělů a démonů. Jedním z těchto andělů je Harry Bosch.

Kdy jste poprvé viděl Boschův obraz?

První Boschův obraz jsem viděl začátkem devadesátých let v Benátkách. Zahradu pozemských rozkoší jsem si prohlédl o něco později v Museu del Prado v Madridu. V místnosti s tímto neslavnějším Boschovým obrazem jsem strávil asi hodinu. Bylo to fantastické.

O malíři Boschovi se říká, že „(...) byl cizinec ve svém čase a místě (...)“. Do jaké míry se dá říci něco podobného o detektivu Boschovi?

V mnoha ohledech se Harry pohybuje mimo svůj čas. Většina lidí v Los Angeles pochází odjinud. Ale Harry je originální a hluboce propojený jak s vlastní minulostí, tak s minulostí města.

Obrazy představují absurditu, chaos, hrůzné násilí, šílenství, spolu s všudypřítomnými náboženskými tématy. Je to jako by Bosch žil ve středověkém Los Angeles. Je to opravdu město s tak špatnou pověstí?

Tam, kde je kouř, je obvykle i oheň. Los Angeles je v mnoha ohledech zničený ráj – tady se nabízí spojení s Boschem a jeho obrazy. Ale existuje mnoho lidí – včetně mě a Harryho, kteří žijí naději, že dokáže překonat své problémy. Může se stát městem budoucnosti, pokud budou existovat strážci tohoto snu, jako je Harry, který se nevzdává.

Jaký je váš vztah k Los Angeles?

Je to do značné míry dané tím, že jsem reportér. Při své práci jsem mohl nahlédnout a v mnoha směrech i poznat různé kouty města. V Los Angeles žije mnoho odlišných komunit, mezi nimiž není mnoho kontaktů. Život zde není úplně lehký. Poznal jsem ho důkladně, ale nemohu říci, že bych dobře porozuměl sociální geografii.

Máte pocit, že jste zodpovědný za Los Angeles, nebo alespoň za jeho image? Spoustě lidí se může zdát, že současný Los Angeles vaše knihy odmítne...

Připadlo mi to tak, když jsem vydal román Poslední kojot (česky Domino 2001). Město formovaly zemětřesení a incident Rodney Kinga a nepokoje v roce 1992. Vypukly na konci dubna 1992 ve čtvrti South Central a rozšířily se do dalších částí Los Angeles. Trvaly šest dní. Začaly 29. dubna v den vynesení rozsudku o zproštění viny čtyř policistů, kteří byli obžalováni za užití nepřiměřené síly během zásahu Los Angeles Police Department z března 1991. Policisté především bílé pleti byli zachyceni na videokameru, jak bijí afroamerického muže jménem Rodney King. Tisíce lidí tehdy vyšly do ulic na protest proti rozsudku. Během nepokojů byly zaznamenány rozsáhlé případy rabování, zhářství, útoků a zabití. Odhadovaná cena škod se vyšplhala přes miliardu dolarů. Nepokoje si vynutily 53 mrtvých, 2 000 zraněných a 11 000 zatčených osob.

Cítil jsem zodpovědnost psát o tom, jaké to je žít v městě po takových otřesech.

O rasovém napětí jsem moc nepsal. Více jsem si ho všiml až v románu Angels Flight (česky Andělský let, BB art, 199), protože jsem chtěl, aby se v mé tvorbě odrážel současný Los Angeles.

Recenzenti rádi tvrdí, že jste se do širšího povědomí dostal románem Básník (česky Domino, 2010). Jak jste reagoval na větší pozornost čtenářů a médií? Co se po tom změnilo, cítil jste větší tlak při psaní dalších knih?

Myslím, že si při psaní docela věřím. Pochopitelně jsem rád, když je kniha přijata příznivě, a když tomu tak není, tak mě to mrzí. Jsem ale také docela dobrý v budování zdi mezi mou pracovní a zbytkem světa. To, co se děje venku, nemá vliv na to, co se odehrává v mé hlavě u počítače. Úspěch ve mně nevyvolává tlak.. Píšu, co chci napsat.

Hodnocení uměleckého díla nelze brát absolutně. Vždyť Básník přišel po čtyřech vysoce uznávaných kriminálních románech s Harrym Boschem. Zajímavé ale je, že jste změnil žánr a přesunul se do thrilleru. Proč?

Ke změně žánru došlo nevědomky. Píšu jen ty příběhy, které chci sám číst. Neustálé dilema pro mě jako spisovatele je, jak udržet při životě jednotlivé série. Některé, i ty z nejlepších, se po čase dostaly do mrtvého bodu a třeba i skončily. Stále hledám možné způsoby, jak se vyhnout poklesu kvality. Jedním z nich je udělat si přestávku a od série si odpočinout. Z tohoto důvodu jsem také napsal romány Básník a Blood Work (česky Obranná reakce, BB art 1999 a film pod názvem Krvavá stopa s Clint Eastwoodem v hlavní roli, 2002). Psát o Harrym Boschovi je ale mé hlavní téma a knihy jako Blood Work a The Poet jsou nástroje, které používám, abych se ujistil, že Harry Bosch je živý a stále ve formě. Proto se je snažím psát i trochu jiným způsobem. Třeba Básník je v ich formě.

Je žánr thriller pro vás jednodušší než kriminální román?

Pro mě je to všechno stejné, já při psaní nevidím velký rozdíl. Musím říci, že vydavatelský průmysl ví, jak dobře prodat takzvaný thriller. Žiju s touto ironií – Harry Bosch je postava, kterou jsem stále fascinován. Má své naděje a plány. Ale dvě knihy, o nichž se zmiňuji, tedy Básník nebo Blood Work patří díky nakladatelskými marketingu k nejprodávanějším.

Měl jste důvod ukončit román Trunk Music (česky: Falešní hráči, Domino, 2002) tím, že Bosch odjede se ženou svých snů. Chtěl jste tím vyjádřit jakýsi pocit zklápy – že to pro tohtoo chlapa nebude fungovat?

Jsem rád, že jste použil výraz pocit zklápy. Věděl jsem, když jsem Trunk Music psal, že Boschův vztah nebude mít dlouhého trvání. Do jeho života jsem mu naordinoval spoustu konfliktů. Pro mě i jako autora je to zajímavé. Sám vedu velmi normální život, s rodinou. Kdybych pro Bosche připravil podobné zázemí, a k tomu mu uložil řešit vraždy, bylo by to všechno nevěrohodné. Ale zároveň cítím, že musím Bosche za to, že je se mnou, i nějak odměnit. Proto jsem mu v Trunk Music dopřál i trochu toho lidského štěstí.

V Angels Flight – Černé ozvěně narazí na emocionální dno celé série. I když je tato kniha, jak jsem ji napsal, možná trochu temná, myslím si, že čtenáři ocení, že se Harrymu v dalších svazcích znovu vrací rovnováha.

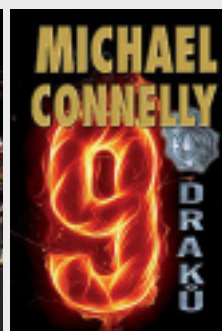
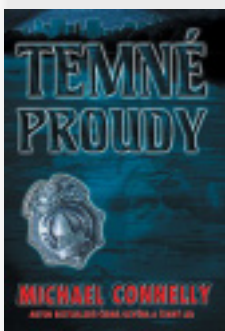
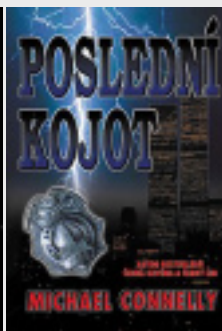
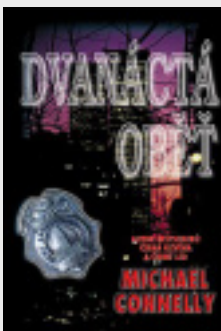
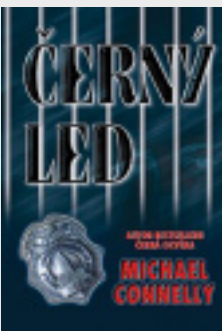
(Ze zahraničních pramenů)

V NAKLADATELSTVÍ DOMINO

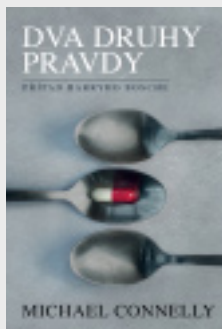
MICHAEL CONNELLY

Série Harry Bosch

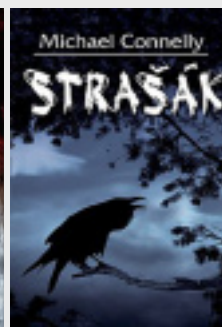
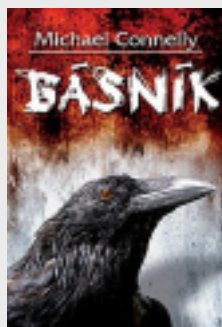
Série Mickey Haller

Série Jack McEvoy

Série Renée Ballardová

Samostatné

Nakladatelství
DOMINO

www.dominoknihy.cz

Náš rozhovor

Letošní Pulitzerovy ceny za literaturu vyhlášeny

Nedávno se veřejnost seznámila s letošními lauréaty Pulitzerových cen za literaturu, odměněnými 15 tisíci dolary v každé kategorii. O této významné kulturní události jsme hovořili s naším severoa-merickým dopisovatelem Stanislavem Perknerem.

Kdo byl Joseph Pulitzer?

Pulitzer (1847–1911) byl maďarsko–americký emigrant. Traduje se, že jeho německé příjmení bylo odvozeno z české Police nad Metují, odkud pocházeli jeho židovští předkové. Vyrůstal v Budapešti, odtud jako sedmnáctiletý odešel do Spojených států, kde bojoval v občanské válce. Jako novinář pak začínal v německých novinách vydávaných v Ohio. Pletl se také do politiky: ve věku 22 let se nakrátko stal poslancem missourského parlamentu. Mezitím úspěšně podnikal v novinářské branži. Vydělal

dost peněz, ale jako zanícený podporovatel Demokratické strany si vykoledoval spoustu nepřátel. Proto se rozhodl ve věku 35 let zakoupit živořící newyorský deník The World, který přetvořil v celonárodní orgán demokratů, a také v prototyp velkoměstských bulvárních novin. Odhaloval korupci na nejvyšších místech, a zároveň nabízel laciný zdroj senzačních, často smyšlených, neověřených nebo nevěrohodných zpráv. Zavedl např. komiksy, sportovní a módní rubriky, bohaté ilustrace. Celoživotně soupeřil s Williamem R. Hearstem, postavou, která mj. inspirovala klasický film Orsona Wellesa Občan Kane.

Za jakých okolností se Pulitzer rozhodl sponzorovat výroční ceny nesoucí jeho jméno?

Ve věku pouhých 47 let se Pulitzer rozhodl skončit s denní šéfredaktorskou rolí, neboť mu hrozila slepota. Ediční politiku však ovlivňoval i ve zbývajících dvou desetiletích svého života. Navíc se rozhodl udělat něco pro vzdělávání novinářského dorostu. V roce 1904 uveřejnil časopis North American Review jeho obsáhlou studii s titulem The College of Journalism: její plný text je dostupný zde: <https://www.unz.org/Pub/NorthAmericanRev-1904may-0064>. V souvislosti s rozhodnutím založit dvouletou novinářskou školu při Kolumbijské univerzitě v New Yorku Pulitzer soudil, že moderní publicista se sice neobejde bez vrozeného talentu, ale potřebuje i náležité vzdělání a praktickou přípravu – podobně jako výtvarník, lékař nebo právník. Podrobněji o tom pojednávám v memoárech Čechoamerický příběh – v kapitole o vývoji novinovědy (https://www.researchgate.net/publication/321950144_Stanislav_Perkner_Cechoamericky_pribeh_Tak_nejak_to_tenkrat_bylo). Kolumbijská fakulta zahájila činnost rok po Pulitzerově smrti. Ceny se udělují každoročně od roku 1917. Oceňované obory se postupně se rozrůstaly, takže dnes zahrnují nejen novinářství, ale i fotografii, literaturu, dějiny, poezii, hudbu a divadlo. Není bez zajímavosti, že vybrané části z jeho Poslední vůle jsou přístupné online: <https://www.pulitzer.org/page/extracts-will-joseph-pulitzer>.

Pulitzerovy ceny za literaturu, 2019

Beletrie. Richard Powers: *The Overstory* (Norton)

Dějiny. David W. Blight: *Frederick Douglass: Prophet of Freedom*, by David W. Blight (Simon & Schuster)

Životopisy. Jeffrey C. Stewart: *The New Negro: The Life of Alain Locke* (Oxford University Press)

Poezie. Forrest Gander: *Be With* (New Directions)

Obecná literatura faktu. Eliza Griswold: *Amity and Prosperity: One Family and the Fracturing of America* (Farrar, Straus and Giroux)

Video z předávání letošních cen:
<https://www.pulitzer.org/>

